

CONSTITUIREA COLECȚIILOR DE ISTORIE ; CRITERII DE CLASIFICARE

(Temă în dezbatere generală în cadrul Sesiunii) *

În cadrul Sesiunii de comunicări științifice a Muzeului de Istorie al R. S. România, din 17—18 decembrie 1973, a fost înscrisă ca o problemă aparte tema : *Constituirea colecțiilor de istorie ; criterii de clasificare*, care a fost dezbătută în ședința plenară din ultima zi a sesiunii.

Conducând dezbaterile, directorul Muzeului de Istorie al R. S. România, prof. dr. FLORIAN GEORGESCU, a expus în cuvîntul introductiv ideile principale în legătură cu importanța temei și necesitatea găsirii urgente a mijloacelor de rezolvare.

Una din problemele principale, a arătat vorbitorul, ale muncii muzeografice este aceea a formării colecțiilor, a stabilirii criteriilor de organizare a acestora — problemă pe care colectivul științific al Muzeului Național a luat-o în dezbatere de mai bine de un an.

În cadrul colectivului muzeului menționat, părerile cu privire la sistemele de clasificare a colecțiilor s-au cristalizat în două puncte de vedere diferite, concretizate în cele două proiecte ce au fost difuzate ca material de lucru participanților la sesiune.

Important este faptul că, pornind de la aceste proiecte, ca și de la alte propuneri, să se ajungă la o unitate de vedere pe țară în privința instrumentelor științifice de lucru, referitor atât la modul de organizare a colecțiilor, cît și al tipului fișelor științifice și al altor instrumente de evidență.

Muzeele posedă un bogat și valoros patrimoniu istoric, care, pentru a fi valorificat la un nivel superior, trebuie organizat după criterii științifice, pe baza unor instrumente de evidență rigurose alcătuite, care să permită o lesnicioasă și operativă manevrare a lor în căutarea informațiilor.

✱

Cele două proiecte, care au fost difuzate din timp participanților la Sesiunea științifică de comunicări, se prezintă în forma următoare :

I. Proiectul întocmit de ELENA PALANCEANU și ALEXANDRU LIGOR are drept criteriu fundamental funcționalitatea obiectului muzeistic, clasificare valabilă pentru muzeele de istorie. Cuprinde atât denumirea colecției ca atare, cît și indicarea grupelor și subgroupurilor ce urmează a fi în viitor codificate.

Datele acestui proiect, transpuse în fișa de obiect (clasică sau după criterii moderne), ajută la regăsirea unor categorii importante de informații (clasificarea în cazul acesta nefiind un instrument de pură evidență).

---

* Rubrică întocmită de Constantin Iliescu după stenograma realizată în timpul dezbaterilor.

Notația ca atare nu elimină fișa mică, pe materii, folosită de regulă la regăsirea informațiilor de amănunt, procedeu ce devansează pe cel modern. Notația colecțiilor, grupelor și subgrupelor (ex. I/I, I/2 ș.a.) poate fi înlocuită — în fișa de obiect — prin coloritul divers al marginilor de sus ale fișei, complet sau întrerupt (linii paralele, oblice etc., ele însele divers colorate).

Pentru folosirea de către muzeografi a unei terminologii unice este necesară întocmirea unui dicționar; el va deveni o necesitate stringentă în condițiile în care se recurge la un sistem unic, modern, de regăsire a informațiilor.

Prezentăm în continuare proiectul acestei clasificări :

COLECȚIA		GRUPA		SUBGRUPA
Nr.	Denumire	Nr.	Denumire	
1	2	3	4	5
I	ACUARELA	1	Imagini din viața cultural-artistică și științifică	Pe domenii (ex. ansamblu artistic, Sedință de comunicări științifice)
		2	Imagini din viața economică	Pe ramuri (ex. Comerciale, Industriale, Transport)
		3	Imagini edilitare	Pe domenii (ex. Obiective culturale, Obiective sanitare, Locuințe)
		4	Imagini din viața militară	Pe activități (ex. Manevre, Instrucție, Război)
		5	Portrete personalități	După nume (clasare alfabetică)
		6	Imagini din viața social-politică	După forma de manifestare (ex. Demonstrații, greve, adunări)
II	ARHITECTURA	1	Civilă	Persoanele (Individuale) — după nume; alfabetic
		2	Eclesiastică	Pe cult
		3	Funerară	Pe rit
		4	Militară	După destinație (ex. Castru, Monument, Cazarmă)
		5	Mixtă	
III	APARATE — INSTRUMENTE	1	Audio (tehnice)	După modul de punere în funcțiune
		2	De comunicație (Transmisie)	Emisie, Recepție, Mixte
		3	De iluminat	După sursă (ex. electrică, cu petrol)
		4	De laborator	Pe domenii
		5	De măsurat	Altitudinea Capacitatea Greutatea Lungime-suprafață Presiune-suprafață Temperatură Timpul Umiditatea Viteza Mixte
		6	De multiplicat	După mod de funcționare (ex. Manual, Tehnic)
		7	Muzicale	Cu corzi De percuție Suflătoare
		8	Optice	După destinație

1	2	3	4	5
		9 10 11 12	De orientare De scris De tortură Accesorii	Simple (tradiționale) (ex. Creion, Pană) Perfecționate (tehnice)
IV	ARMAMENT ȘI ECHIPAMENT MILITAR	1 2 3 4 5 6 7	Alb De foc Chimic și nuclear Muniție Echipament Harnașament Accesorii	Defensiv, Ofensiv Defensiv, Ofensiv Defensiv, Ofensiv După destinație (ex. Coif, Platoșe, Scut, Ladă de campanie) După destinație (ex. Armură de cal, Ham, Cravașe, Valtrap) La armament (ex. Vergea de curățat țeava puștii, Pungă praf pușcă) La echipament (ex. Viziură)
V	CERAMICA-STICLA (inclusiv faianță, porțelan)	1 2	Artistică Utilitară	Civilă, Ecclesiastică După destinație (ex. Strecurătoare, Amforă, Cătuie)
VI	COSTUME ȘI UNIFORME MILITARE	1 2 3	Naționale Oficiale și profesionale Accesorii	Pe regiuni Pe profesii și funcții (ex. Negustorești, Domnești, Militare, Diplomatice, Ecclesiastice)
VII	D E S E N	1 2 3 4 5 6	Imagini din viața cultural-artistică și științifică Imagini din viața economică Imagini edilitare Imagini din viața militară Portrete personalități Imagini din viața social-politică	Pe domenii (ex. Ansamblu artistic) Pe ramuri (ex. Comerciale, Industriale, Transport) Pe domenii (ex. Obiective culturale, Obiective sanitare, Locuințe) Pe activități (ex. Manevre, Instrucție, Război) După nume (clasare alfabetică) După forma de manifestare (ex. Demonstrații, Greve, Adunări)
VIII	EPIGRAFICE	1 2 3 4	Comemorative Edilitare Funerare Militare	După limbă După limbă După limbă După limbă
IX	FERONERIE — excluzând obiectele ce se încadrează în colecțiile definitive ; — termen extins asupra tuturor metalelor comune	1 2	De uz oficial și personal De uz personal	Pe profesii și funcții (ex. Ecclesiastice, Meșteșugărești, Autorități politice) După posesor și destinație

1	2	3	4	5
X	FILATELIE	1 2	Mărți Timbre	Pe teme Pe teme
XI	FILMOTECA	1 2 3	Diafilm Diapozitiv Film	Imagini din viața cultural-artistică și științifică Imagini din viața economică Imagini edilitare Imagini din viața militară Portrete personalități Imagini din viața social-politică Imagini din viața cultural-artistică și științifică Imagini din viața economică Imagini edilitare Imagini din viața militară Portrete personalități Imagini din viața social-politică Imagini din viața cultural-artistică și științifică Imagini din viața economică Imagini edilitare Imagini din viața militară Portrete personalități Imagini din viața social-politică
XII	FONOTECA	1 2	Benzi Discuri	Pe teme Pe teme
XIII	FOTOGRAFIE	1 2 3 4 5 6	Imagini din viața cultural-artistică și științifică Imagini din viața economică Imagini edilitare Imagini din viața militară Portrete personalități Imagini din viața social-politică	Pe domenii (ex. Ansamblu artistic) Pe ramuri (ex. Comerciale, Industriale, Meșteșugărești, Transport) Pe domenii (ex. Obiective sanitare, Locuințe) Pe activități (ex. Manevre, Instrucție, Război) După nume (clasare alfabetică) După forma de manifestare (ex. Demonstrații, Greve, Adunări)
XIV	GRAVURA-STAMPA	1 2 3 4 5 6	Imagini din viața cultural-artistică și științifică Imagini din viața economică Imagini edilitare Imagini din viața militară Portrete personalități Imagini din viața social-politică	Pe domenii Pe ramuri Pe domenii Pe activități După nume (clasare alfabetică) După forma de manifestare
XV	INSEMNE (de sine stătătoare)	1 2	Familiale Oficiale și profesionale	Pe familii (clasate alfabetic) Pe profesii și funcții

1	2	3	4	5
XVI	MANUSCRISE	1	Act	Intern
		2	Afiș	Extern
		3	Album	Pe teme, domenii și autor
		4	Almanah	Pe teme și autor
		5	Articol	Pe domenii și autor
		6	Atlas	Pe domenii
		7	Buletin	Pe domenii (ex. istoric, filozofie, economic, mixte)
		8	Calendar	Civil Eclesiastic (pe cult)
		9	Carte	Pe domenii și autor
		10	Catalog	Pe domenii și autor (ex. Științifice, Publicitare, Artistice)
		11	Comunicare	Pe teme și autor
		12	Conferință	Pe teme și autor (ex. Științifice, Literare, Politice, Mixte)
		13	Corespondență	După expeditor și destinatar
		14	Curs	Pe domenii și autor
		15	Dicționar	Pe domenii
		16	Enciclopedie	Pe domenii și autor
		17	Hartă	Pe domenii și autor
		18	Însemnări	După conținut și autor
		19	Inventar	Pe unități
		20	Jalbă	După conținut și autor
		21	Lexicon	După autor
		22	Libret	După autor
		23	Manifest	Pe teme
		24	Memorandum	Pe țări (provincii)
		25	Memorii	După autor
		26	Memoriu	După autor
		27	Monografie	Pe domenii
		28	Moțiune	După destinatar
		29	Necrolog	Pe unități
		30	Nomenclator	După conținut
		31	Opis	După autor
		32	Partitură	Pe domenii și autor
		33	Plan-schiță	Pe autor
		34	Planiglob	Pe țări (provincii)
		35	Plebiscit	Pe teme
		36	Programe revoluționare	Pe domenii
		37	Recenzie	Pe domenii și instituții
		38	Registru	După conținut și autor
		39	Regulament	Pe teme
		40	Reportaj	Pe teme și autor
		41	Revistă	Pe profesii și organizații
		42	Schiță	Pe teme și autor
		43	Statut	Pe domenii și autor
		44	Studiu	Pe domenii
		45	Teză (de licență sau doctorat)	Pe domenii și autor
		46	Ziar	Pe domenii

I	2	3	4	5
XVII	MAȘINI-MIJLOACE TEHNICE	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13	Agricole Apicole Avicole Utilizate în legu- micultură Piscicole Utilizate în pomi- cultură Viticole Zootehnice Industriale Meșteșugărești Științifice Mijloace de trans- port Accesorii	Pe operații (ex. arat, semănat, mixte) Pe operații Pe operații Pe operații Pe operații Pe operații Pe operații Pe ramuri (ex. chimie, metalurgie) Pe meșteșuguri Pe domenii Pe căi de comunicație (ex. aeriene, rutiere, fluviale)
XVIII	MATERIALE DE CON- STRUCȚIE ȘI INSTALAȚII	1 2	Materiale de con- strucții Materiale de insta- lații	Protecție, rezistență Automatizări, comunicații, electrice, încălzire, sani- tare, ventilații
XIX	MEDALISTICA	1 2 3	Decorații Plachete Stanțe	Cruci, insigne, medali, ordine Pe domenii
XX	MOBILIER	1 2 3	Instituțional Particular, perso- nal, casnic Accesorii	Eclesiastic (după cult și destinație) Laic După posesor
XXI	NUMISMATICA	1 2 3 4 5 6	Bancnote Monede Obiecte premone- tate Tesse, jetoane, fise Tipare monetare Depozitare	Autohtone Străine (pe țări, popoare) Autohtone Străine (pe țări, popoare) Autohtone Autohtone Străine (pe țări, popoare) Autohtone Străine (pe țări, popoare)
XXII	OBIECTE DE PODOABA	1 2 3	Naturale Prelucrate Accesorii	După mediul de consti- tuire Industrial, meșteșugăresc
XXIII	ORFEVRIERIE (termen extins și asupra prelucrării artistice a argintului)	1 2	De uz oficial și profesional De uz personal	Pe profesii și funcții (ex. eclesiastice, meșteșugă- rești, autorități politice) După posesor și desti- nație

1	2	3	4	5
XXIV	PICTURA	<ol style="list-style-type: none"> 1 2 3 4 5 6 	<p>Imagini din viața cultural-artistică și științifică</p> <p>Imagini din viața economică</p> <p>Imagini edilitare</p> <p>Imagini din viața militară</p> <p>Portrete personalități</p> <p>Imagini din viața social-politică</p>	<p>Pe domenii (ex. ansamblu artistic)</p> <p>Pe ramuri (ex. comerciale, industriale, meșteșugărești, transport)</p> <p>Pe domenii (ex. obiective culturale, sanitare)</p> <p>Pe activități (ex. manevre, instrucție, război)</p> <p>După nume (clasare alfabetică)</p> <p>După forma de manifestare (ex. demonstrații, greve, adunări)</p>
XXV	SCULPTURA	<ol style="list-style-type: none"> 1 2 3 	<p>Glyptice (numai piesele de sine stătătoare, nemontate)</p> <p>Reliefuluri</p> <p>Statul</p>	<p>Camee Geme</p> <p>Altorelief, basorelief</p> <p>De grup, Personalități, Simbolice</p>
XXVI	SIGILOGRAFIE	<ol style="list-style-type: none"> 1 2 3 4 	<p>Inele sigilare</p> <p>Sigilii (de sine stătătoare) exclusiv cele cuprinse în acte</p> <p>Ștampile</p> <p>Tipare (ștanțe)</p>	<p>După posesor (clasare alfabetică)</p> <p>Oficiale și profesionale Personale</p> <p>Oficiale și profesionale Parafe personale (clasare alfabetică)</p>
XXVII	STEAGURI	<ol style="list-style-type: none"> 1 2 3 4 	<p>Militare</p> <p>De organizații și asociații</p> <p>Revoluționare</p> <p>Statale</p>	<p>Pe arme și unități</p> <p>Profesionale (ex. breaslă, corporații), cultural-științifice, politice</p> <p>Pe țări (provincii)</p> <p>Pe țări (provincii)</p>
XXVIII	TEXTILE (excluzând colecțiile de costume și steaguri)	<ol style="list-style-type: none"> 1 2 3 	<p>Broderii</p> <p>Tapiserii</p> <p>Țesături</p>	<p>Oficiale și profesionale (pe profesii sau funcții), Personale (clasare alfabetică)</p> <p>Pe autori</p> <p>După destinație</p>
XXIX	TIPĂRITURI	<ol style="list-style-type: none"> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 	<p>Act</p> <p>Afiș</p> <p>Album</p> <p>Almanah</p> <p>Atlas</p> <p>Articol</p> <p>Buletin</p> <p>Calendar</p> <p>Carte</p> <p>Catalog</p> <p>Comunicare</p>	<p>Intern, extern</p> <p>Pe teme</p> <p>Pe domenii și autor</p> <p>Pe teme și autor</p> <p>Pe domenii</p> <p>Pe domenii</p> <p>Civil, eclesiastic (pe cult)</p> <p>Pe domenii și autor</p> <p>Pe domenii și autor</p> <p>Pe teme și autor</p>

1	2	3	4	5
		12	Conferință	Pe teme și autor
		13	Corespondență	După expeditor și destinatar
		14	Curs	Pe domenii și autor
		15	Dicționar	Pe domenii
		16	Enciclopedie	Pe domenii și autor
		17	Hartă	Pe domenii și autor
		18	Insemnări	După conținut și autor
		19	Inventar	Pe unități
		20	Jalbă	După conținut și autor
		21	Lexicon	După autor
		22	Libret	După autor
		23	Manifest	Pe teme
		24	Memorandum	Pe țări (provincii)
		25	Memorii	După autor
		26	Memoriu	După autor
		27	Monografie	Pe domenii
		28	Moțiuni	
		29	Necrolog	După destinatar
		30	Nomenclator	Pe unități
		31	Opis	După conținut
		32	Partitură	După autor
		33	Plan-schiță	Pe domenii și autor
		34	Planiglob	Pe autori
		35	Plebiscit	
		36	Programe revoluționare	Pe țări (provincii)
		37	Recenzii	Pe teme
		38	Registru	Pe domenii
		39	Regulament	Pe domenii și instituții
		40	Reportaj	După conținut și autor
		41	Revistă	Pe teme
		42	Schiță	Pe teme și autor
		43	Statut	Pe profesii și organizații
		44	Studiu	Pe teme și autor
		45	Teză (de licență sau doctorat)	Pe domenii și autor
		46	Ziar	
XXX	UNELTE	1	Agricole	Pe operații (ex. arat, semănat)
		2	Apicole	Pe operații
		3	Avicole	Pe operații
		4	Utilizate în legumicultură	Pe operații
		5	Piscicole	Pe operații
		6	Utilizate în pomicultură	Pe operații
		7	Viticole	Pe operații
		8	Meșteșugărești	Pe operații
		9	Mixte (arme și unelte din paleolitic și neolitic)	După meșteșugari (ex. croitorie, împlărie)

1	2	3	4	5
XXXI	DIVERSE	1	Produse în stare naturală și derivatele lor	Animaliere (ex. schelet) Agrare (ex. grâu, făină) Minerale (ex. cărbune) Petroliere (ex. petrol, benzină)
		2	Produse prelucrate (excluzând cele ce se încadrează în colecțiile definite)	Sînt obiecte pe excepție (ex. bilele utilizate la alegerea lui AL I. Cuza ca domn)

II. Cel de-al doilea proiect referitor la organizarea colecțiilor Muzeului de Istorie al R. S. României aparține lui LIVIU ȘTEFĂNESCU și prezintă următoarele caracteristici.

— Constituirea colecțiilor Muzeului de Istorie al Republicii Socialiste România a fost efectul unor selectări și concentrări ale exponatelor valoroase din patrimoniul muzeistic al țării. De aceea clasificarea și întreaga muncă științifică de organizare a colecțiilor se bazează pe efortul depus de creatorii colecțiilor din care au fost selectate exponatele și, în plus, pe efortul depus de organizatori pentru respectarea multiplelor sarcini impuse de o astfel de operă remarcabilă (criterii cronologice, naționale, de ierarhizare, estetice, pedagogice etc.). În această situație trebuie adăugat și elementul realității clasificării adoptate prin actele normative, din care cităm doar unul mai important și anume H.C.M. nr. 1 885/1970 prin care s-a aprobat Ordinul 590/1970 al Ministerului Finanțelor. În acesta se statuează (articolul 41) că printre mijloacele fixe din categoria a IX-a figurează: VALORI DE MUZEU și OBIECTE DE EXPOZIȚIE. Fără a face iar o analiză semantică, uneori cu rezultate mai puțin practice, în absența unei precizări la această reglementare se poate atribui însă enumerării în mod sigur caracterul de *totalitate a exponatelor*: originale și complementare. Putem încerca o semnificație convențională astfel: VALORI DE MUZEU = originalele și OBIECTE DE EXPOZIȚIE = complementarele.

Trebuie ținut seama de faptul că ne aflăm în plină revoluție socialistă în țara noastră și de asemenea în plină revoluție tehnică, științifică contemporană, caracterizate printre altele, în ce privește muzeografia, printr-o puternică explozie informațională, descoperiri importante în domeniul conservării și restaurării, o adevărată industrie a turismului, asaltul mass-mediei și forme din ce în ce mai evolute, ineditualizate, ale acțiunii cultural-educative.

Îmbinînd în modul care ține seama de organizarea actuală și previziunea, așezăm la baza clasificării colecțiilor Muzeului de Istorie al Republicii Socialiste România *atît criteriul natural, care va constitui axa coordonată cît și criteriul denumirii exponatului, care va constitui diferența specifică.*

Pentru o temeinică fundamentare sistematică, se adoptă clasificarea zecimală, necesară pentru o viitoare aplicare a mecanizării și a mijloacelor electronice, iar în clipa de față pentru o rapidă regăsire a informației, pentru o utilă folosire a forței de muncă gestionare, pentru o deplină concordanță între schema de funcțiuni necesară cu cadre de specialitate și pluralitatea rațională a colecțiilor și în același timp pentru asigurarea unei maxime eficiențe a spațiilor de depozitare și aplicare în acestea a metodelor moderne de tratament, microclimat.

Nr. ert.	Natura materialului	Simbol	Colecția
1	Piatră, marmoră, ciment	01	Unelte, arme, dispozitive, instrumente, obiecte casnice și personale
2	"	02	Artă, obiecte funerare și comemorative, podoabe, elemente de construcții
3	"	03	Columna traiană
4	"	04	Inscripții, însemne
5	Metal	10	Arme și echipament de luptă, mașini de luptă
6	"	11	Unelte, mașini, dispozitive, instrumente, aparate, lupe și lingouri, produse
7	"	12	Mobilier, vase, obiecte casnice și personale
8	"	13	Artă, inscripții, podoabe
9	"	14	Depozite, tezaur (nenumismatice)
10	"	15	Insemne, decorații, sigilii
11	"	16	Instrumente muzicale
12	Lut, lut ars, sticlă, porțelan, falanșă, ipsos	20	Obiecte casnice și personale. vase, instrumente, dispozitive
13	"	21	Obiecte funerare, urne
14	"	22	Artă, podoabe, ornamente
15	"	23	Materiale de construcție. elemente de construcție, vetre, bordele
16	"	24	Inscripții
17	"	25	Opalțe
18	Textile, fibre de țesut	30	Costume, uniforme
19	"	31	Steaguri, fanioane
20	"	32	Covoare, tapiserii, scoarțe
21	"	33	Broderii
22	"	34	Obiecte personale și casnice, eșantioane, cu alte texturi
23	"	35	Unelte, arme, dispozitive, instrumente
24	Lemn	40	Artă, tablouri pe pânză, podoabe
25	"	41	Mobilier, obiecte casnice și personale
26	"	42	Artă, podoabe
27	"	43	insemne
28	"	44	Instrumente muzicale
29	Hirtie	50	Manuscrite
30	"	51	Cărți, broșuri (tipărite)
31	"	52	Hărți, planuri, stampe
32	"	53	Ziare, periodice
33	"	54	Dactilografiate
34	"	55	Cărți postale, simple și ilustrate
35	"	56	Afișe, manifeste, fluturași, materiale electorale
36	"	57	Fotografii, daguerotipii
37	"	58	Artă (desen, acuarelă, guașă, litografii), filatelia
38	"	59	Alte exponate din hirtie, obiecte casnice și personale, eșantioane, produse
39	Piele, pergament	80	Documente, cărți, manuscrite
40	"	61	Obiecte casnice și personale, harnașamente, șel

Nr. curent	Natura materialului	Simbol	Colecția
41	Cauciuc, chihlimbar, rășini și materiale sintetice	70	Artă, podoabe
42	„	71	Obiecte casnice și personale
43	„	72	Glyptica
44	„	73	Instrumente, dispozitive, aparate
45	Materiale specifice. Colecții Individualizate ale Muzeului de Istorie la R. S. România	80	Tezaur
46	„	81	Numismatica
47	„	82	Fototeca (clișoteca)
48	„	83	Filmoteca și fonoteca
49	Os, fildes, dinte, scoică, ceară, corn, spumă de mare	90	Toate exponatele
50	Inventare funerare, oseminte, morminte	91	
51	Semințe, plante, ouă, materiale organice conservate	92	

În această clasificare s-a avut în vedere și regimul special al metalelor prețioase și pietrelor prețioase care au fost concentrate în colecția denumită tezaur. Simpla denumire a colecțiilor specifice indică și conținutul lor și mai ales necesitatea de a fi grupate. Amănunte pentru organizarea concretă se pot detalia, dar aceasta este însăși opera de creație a specialiștilor, care vor avea în vedere în primul rând necesitatea conservării, depozitării, securității exponatelor și a regăsirii rapide a informației.

Sistemul zecimal propus este capabil să dea posibilitatea unificării pe scară națională și a realizării instrumentelor utile necesităților resimțite în organizarea unor manifestări interne și internaționale (expoziții, comemorări, cataloage). De asemenea posibilitatea apariției unor noi necesități, materiale noi, detalierea altora, este posibilă prin adăugarea și crearea unei noi colecții în cadrul grupei respective sau după indicele (simbol) 92.

Pentru a înlesni înțelegerea și aplicarea cât mai unitară a clasificării este necesar un INDICE al cărui proiect se expune, fragmentar, mai jos :

Nr. crt.	Denumirea exponatului	Colecție Simbol	Nr. crt.	Denumirea exponatului	Colecție Simbol
0	1	2	0	1	2
1	Ac, bronz	12	12	Amnar, fier	12
2	Ac, os	12	13	Amforă, ceramică	20
3	Ac, fier	90	14	Amuletă, bronz	12
4	Accesorii de luptă, fier	10	15	Amuletă, dinte	90
5	Acuarelă, hîrtie	58	16	Anaforniță, argint	80
6	Afiș, hîrtie	56	17	Apărătoare, bronz	10
7	Afiș, pînză	34	18	Aplică, argint	80
8	Akinakes, fier	10	19	Aplică, bronz	13
9	Album (fotografii), hîrtie	57	20	Arbaletă, fier și lemn	10
10	Almanah, hîrtie	53	21	Arc de nișe, marmoră	02
11	Altar votiv, piatră	02	22	Archebuză, fier	10

Nr. crt.		Colecție Simbol	Nr. crt.		Colecție Simbol
0	1	2	0	1	2
23	Articl, fier	10	37	Banderolă, textile	34
24	Armă, metal	10	38	Bară, argint	80
25	Armă, metal	10	39	Bardă, fier	11
28	Arșic, os	90	40	Basc, textile	30
27	Așignate, hirtle	81	41	Baston, lemn	41
28	Astragal, os	90	42	Batistă, textile	34
29	Atestat, hirtle	59	43	Belciug, metal	12
30	Auriscalpium, bronz	11	44	Bicorn, textile	30
31	Automobil, metal	11	45	Bilet de bancă, hirtle	81
32	Baghetă, abanos	41	46	Birou, lemn	41
33	Baghetă, lemn	41	47	Bisturiu, metal	11
34	Balonetă, fier	10	48	Bocanci, piele	61
35	Balama, fier	12	49	Bol, ceramică	20
38	Balanță, bronz	11			

Dezbaterea acestor proiecte și a temei, atât de importante pentru muzeografia noastră, a avut loc în ședință plenară. Au luat cuvîntul :

LIVIU ȘTEFĂNESCU, de la Muzeul de Istorie al R. S. România, a arătat în cuvîntul său necesitatea de a se stabili o terminologie unică, atât cea care nominalizează fiecare obiect, cit și aceea care desemnează colecțiile, grupele și sub-grupele.

Optează pentru introducerea unui sistem zecimal de clasificare, care are avantajul de a fi operațional și la mașinile de calcul.

IULIU PAUL, de la Muzeul Brukenthal — Sibiu, face remarcă potrivit căreia prima treaptă a muncii științifice în muzeu este munca în cadrul colecțiilor și cu colecțiile, care începe cu cunoașterea temeinică a obiectelor din muzeu.

Colectivul muzeului Brukenthal s-a preocupat mai de mult, iar în ultimul an a elaborat un sistem de evidență ce poate fi apreciat ca modern, la nivelul dezvoltării științei în epoca contemporană și în special al informaticii.

S-a început prin gruparea obiectelor în colecții pe epoci istorice : arheologie, istorie medie, modernă și contemporană, fiind trecute în registre inventar separate.

Au fost alcătuite fișiere pe localități și categorii de materiale, care s-au dovedit foarte utile în regăsirea informațiilor primare. Apoi a fost creat un indice de clasificare a diferitelor grupe și materiale.

De aici s-a pornit la căutarea unui sistem mai bun care să dea posibilitatea găsirii mai ușor a unor informațiilor, ajungîndu-se la fișele perforate.

În cadrul fișelor perforate s-a folosit sistemul aditiv, prin care s-au creat subdiviziuni ale diferitelor categorii de materiale pe principiul codificării informațiilor și în acest fel pe fișă au fost stocate date științifice amănunțite, avînd totodată posibilitatea regăsirii acestor informații într-un timp foarte scurt.

Prima categorie de fișe perforate după sistemul aditiv, pe care au fost trecute indicele de clasificare a materialelor din fișier, cuprinde opt posibilități de perfo-

rare — corespunzând ou tot atâtea categorii de materiale — și o posibilitate de subdivizare a materialelor pe epoci, categorii, pînă la 99 de subdiviziuni tipologice și stilistice.

Al doilea tip este al fișelor perforate centralizatoare, pe care se pot stoca și regăsi informațiile cu ajutorul unei mașini de calcul — ca cea de tipul Iris. Deci, după prima categorie de fișe perforate, prin intermediul mașinii de calcul se adună categorii de informații care se înregistrează apoi pe fișele perforate centralizatoare. Cu ajutorul acestor fișe s-ar putea afla — de exemplu — unde anume, în ce localitate, pe ce șantier s-au descoperit și în ce muzeu există topoare cu brațe în cruce. Această operație nu durează mai mult de două minute. Menționăm că acest sistem a fost conceput deocamdată teoretic, fiind nevoie de încă niște etape de parcurs pentru verificarea și aplicarea lui practică.

Atrage atenția asupra unui lucru care trebuie realizat de la început și anume stabilirea cuvintelor cheie sau a fișei în care fiecare categorie de obiecte să primească o denumire care să fie recunoscută de toată lumea. Nu se pune problema de a crea termeni noi, ci de a preciza pe cei existenți și a codifica acești termeni cu simboluri oare să fie unanim recunoscute.

De pildă, să spunem că topoarele cu brațe în cruce sînt definite ca avînd cutare și cutare caracteristici și aceste topoare primesc toate numărul sau cifra de cod 60 ; că ele au, ținînd seama de ultimele cercetări, și anumite subdiviziuni, acestea le vom numerota cu 61, 62, 63, dar odată stabilit acest lucru trebuie ca în toată țara să se folosească acelaș cod.

Toată problema este să fixăm această terminologie univocă, care este necesară pentru a putea să creăm acest sistem destul de riguros și exact, pentru a fi acceptat și folosit la mașinile de calcul, oare nu admit sisteme ilogice și nici greșeli.

Referindu-se la sistemele de evidență ce fac obiectul celor două proiecte alcătuite de specialiștii de la Muzeul Național, face observația că acestea au neajunsul de a crea grupe prea mari de obiecte, care nu țin seama de diferitele epoci istorice. De exemplu, la colecția de arme nu pot fi trecute pe aceeași fișă topoarele de luptă din epoca de piatră cu armele de foc de mai tîrziu și cele din zilele noastre. De altfel nu va interesa, să zicem, studierea armelor începînd din epoca de piatră și pînă în prezent, ci se vor cerceta ramele dintr-o numită perioadă istorică.

În concluzie, vorbitorul a făcut specificația că sistemul creat de colectivul Muzeului Brukenthal este adaptat numai la obiectele cu caracter arheologic, dar acesta poate fi îmbunătățit și aplicat ou succes și la epocile feudală, modernă și contemporană.

Important este de a se adopta cît mai urgent un sistem unitar de evidență, valabil pentru toate unitățile muzeale.

AUREL SOCOLAN, de la Muzeul județean Maramureș, apreciază ca un fapt nou și pozitiv sistemul de clasificare zecimală, dar atrage atenția că trebuie ținut seama de anumite modificări din contabilitate, pentru a nu se încurca cu acestea.

Face totodată mențiunea că în prezent există o mare diversitate în nomenclatura documentelor de evidență, fiecare unitate muzeală adoptînd un mod propriu de înregistrare și fișare a obiectelor. În consecință, se pronunță pentru găsirea unui sistem unitar de evidență a patrimoniului muzeal național.

DUMITRU VICOVEANU, de la Complexul muzeistic Iași, arată cum împreună cu colegul Pomoniuc Constantin, de la același muzeu, au realizat un sistem propriu de fișe de restaurare și fișe științifice de obiect, folosind tipurile mai vechi de fișe de la mai multe muzee, dar și pe baza unor informații mai noi de la unele muzee din străinătate.

S-a pornit de la gruparea materialelor pe epoci istorice, iar în cadrul acestora obiectele au fost împărțite pe grupe mari după criteriile de funcționalitate și caracteristicile materialului, rezultând mai multe tipuri de fișe, cu rubricații specifice, cum ar fi pentru obiectele istorico-arheologice, manuscrise, tipărituri etc.

S-a mers mai departe și în cadrul fiecărei grupe de obiecte s-a creat un sistem de codificare care poate merge pînă la 99 de categorii.

Consideră că este bine să fie realizat de la început un sistem de evidență care să aibă în vedere posibilitatea folosirii într-un viitor apropiat a mașinilor electronice de calcul, întrucît acestea vor deveni inevitabil necesare și în munca de cercetare istorică.

GEORGE PROTOPODESCU, de la Muzeul de Istorie al Transilvaniei — Cluj, referindu-se la organizarea și evidența colecțiilor, a menționat unele greutăți pe care le întâmpină colectivul muzeului clujean în legătură cu traducerea unor documente din limbile maghiară și germană, cu stabilirea denumirii actuale a localităților care și-au schimbat numele.

Propune ca pe lângă Direcția muzeelor din Consiliul Culturii și Educației Socialiste să se formeze un organism consultativ în care să-și trimită reprezentanți și muzeele mai mici pentru a-și face cunoscute greutățile ce le întâmpină, organism care să stabilească și în cazul evidenței patrimoniului formele și modalitățile concrete de organizare a colecțiilor.

VICTOR TEODORESCU, de la Muzeul județean de istorie Prahova — Ploiești, face remarcă potrivit căreia s-a creat o mare disproporție (contradicție) între volumul imens al obiectelor muzeistice acumulate și sistemul de evidență al acestora, care a rămas foarte mult în urmă.

Apreciază că sistemul de clasificare propus de tovarășul Iuliu Paul, care grupează obiectele în cadrul marilor epoci istorice, poate constitui o primă fază în organizarea colecțiilor, iar clasificarea zecimală, care ar cuprinde toate categoriile de materiale fără o delimitare strictă pe orînduiri sociale, să se realizeze într-o etapă următoare.

GHEORGHE FOCȘA, directorul Muzeului Statului — București, cu privire la cele două proiecte, prezentate ca materiale de lucru ale sesiunii din partea Muzeului Național, face constatarea că acestea dovedesc strădania lăudabilă a specialiștilor de la acest mare muzeu al țării de a aduce o contribuție substanțială la găsirea unor modalități adecvate pentru organizarea și evidența patrimoniului muzeal, dar aceste proiecte au și un mare neajuns, deoarece nu au pornit de la niște criterii unitare în stabilirea grupelor de materiale și astfel unele colecții se referă la caracteristicile specifice ale obiectelor, iar altele trimit la o știință din care face parte obiectul.

Este necesar ca la stabilirea colecțiilor, ca și a grupelor și subgrupelor divizionare, să se ia în considerație criteriile unitare de determinare a caracteristicilor esențiale ale obiectelor.

Împărtășind din experiența căpătată și cu prilejul vizitelor la o serie de mari muzee din alte țări, ca de exemplu muzeul istorico-etnografic din Norvegia, cu un patrimoniu de 230.000 obiecte, care are o evidență primară pe fișa pentru fiecare obiect cu o descriere amplă a tuturor datelor despre fiecare obiect, iar separat alte sisteme de evidență mai operativă și centralizată după criterii moderne de clasificare.

Propune, în consecință, a se lua în considerație și a fi folosită mai mult experiența muzeelor bine organizate din alte țări.

OCTAVIAN ONEA, de la Muzeul județean de istorie Prahova (casa memorială „Iulia Hașdeu” — Cîmpina), este de părere că sistemul clasificării zecimale cuprins

într-unui din proiectele prezentate de Muzeul Național ar fi cel mai simplu și ușor de manevrat în căutarea informațiilor, întrucât presupune o strânsă corelație între registrele de inventar și fișele de obiect, care s-ar grupa în dosare cu anumiți indici cuprinși într-un repertoar.

FLORICEL MARINESCU, de la Muzeul Militar Central — București, se alătură propunerii făcute de tovarășul Iuliu Paul, care vizează crearea unui sistem de evidență al obiectelor muzeistice grupate pe marile epoci istorice, stocând informațiile pe fișe perforate.

Dar indiferent ce model de fișe este mai bun — perforate sau neperforate — important este să se stabilească cât mai urgent formularistica tip a acestor instrumente de lucru, pentru a se începe cât mai curînd acțiunea de întocmire a evidenței patrimoniului muzeal după criteriile unitare pe întreaga țară.

DOINA GALBENU, de la Muzeul de Istorie al R. S. România, după ce face referiri la diferitele propuneri privitoare la întocmirea evidenței patrimoniului muzeal, se declară în favoarea adoptării sistemului fișelor perforate și a clasificării zecimale, cu condiția să se stabilească un dicționar, un cod al simbolurilor foarte clar și precis, care să dea posibilitate muzeografilor ca să-l manevreze cu ușurință și exactitate.

LUCHIAN DEACONU, de la Muzeul Olteniei — Craiova, își exprimă acordul deplin pentru introducerea sistemului fișelor perforate, făcînd în acest sens analogie cu arhivele, care au introdus un asemenea instrument de evidență. Totodată, acest sistem modern este folosit pe scară largă în muzeele din străinătate, cu care este necesar a se face mai dese schimburi de experiență în cadrul unor vizite reciproce, care ar trebui inițiate și mai mult sprijinite de Consiliul Culturii și Educației Socialiste.

IULIAN ANTANESCU, dir. adj. al Direcției Așezămintelor Culturale din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, apreciază că materialele prezentate, ca și discuțiile și propunerile făcute pe tema evidenței patrimoniului muzeistic național, au avut darul să evidențieze o preocupare majoră a muzeografiei românești. Face însă remarca, potrivit căreia, în stadiul actual nu poate fi vorba de mașini electronice, computere, evidențe centralizate, ci trebuie pornit de la un sistem care să fie aplicabil pînă la nivelul muzeului județean.

Sistemul propus de tovarășul Iuliu Paul este foarte interesant, dar problema trebuie privită realist, fiind legată în primul rînd de pregătirea muzeografului, clasificarea cu ajutorul unor coduri necesitînd o pregătire de specialitate, din care cauză aceasta trebuie făcută într-un mod cât mai simplificat și ușor de manevrat.

În încheiere arată că direcția muzeelor din cadrul Consiliului Culturii și Educației Socialiste va ține seama de cele discutate la această sesiune în legătură cu evidența patrimoniului istoric național.

FLORIAN GEORGESCU, directorul Muzeului Național, sintetizînd concluziile la dezbaterile pe tema constituirii colecțiilor și evidenței patrimoniului muzeal, a arătat că deși nu s-a ajuns în această fază la niște rezultate concrete și definitive, a reieșit cu atît mai mult în evidență necesitatea imperioasă a conjugării tuturor eforturilor pentru stabilirea unui sistem unitar de organizare a colecțiilor și de evidență a obiectelor muzeistice, care să se bazeze pe criterii moderne de clasificare și stocare a informațiilor, științific în conținutul lui de idei și operativ în forma de manevrare.